

**Załącznik
do uchwały Nr XVI/140/08
Rady Miejskiej w Rynie
z dnia 27 lutego 2008 r.**

PLAN ROZWOJU MIEJSCOWOŚC I

**Sterławki Wielkie
Kronowo
Grzybowo
Jeziorko**

GMINA RYN

Sterławki Wielkie

A.D. 2008

Spis treści

I. Wstęp

II. Analiza zasobów miejscowości

1. Historia

2. Inwentaryzacja zasobów

3. Identyfikacja zasobów oparta na zebraniu wiejskim w formie odpowiedzi na pytania

III. Analiza SWOT

IV. Wizja rozwoju – Cel nadrzędny

V. Arkusz planowania długoterminowego

VI. Zarządzanie

VII. Zgodność PRM z dokumentami wyższego rzędu

I. Wstęp

Idea powstania Planu Rozwoju Miejscowości Sterławki Wielkie, Kronowo, Grzybowo, Jeziorko powstała podczas rozmów prowadzonych z mieszkańcami.

Charakterystyka miejscowości

Położenie miejscowości Sterławki Wielkie, Kronowo, Grzybowo, Jeziorko.

.Powyższe wsie, czyli Sterławki Wielkie, Grzybowo, Kronowo, Jeziorko położone są w Gminie Ryn, w województwie warmińsko-mazurskim, w pobliżu jezior Dejguny i Iławki. Dogodne położenie przy drodze Kętrzyn - Giżycko stwarza możliwości turystycznego rozwoju wsi. Ładna okolica, w pobliżu las i malowniczo pofałdowane pola. Wsie leżą na trasie pieszych i rowerowych szlaków turystycznych. Na turystów czekają: pensjonaty, gospodarstwa agroturystyczne i mała gastronomia.

II. Analiza zasobów miejscowości

1. Historia

STERŁAWKI WIELKIE. (zał. w 1387 r.) Najstarsza wieś na terenie Krainy Wielkich Jezior, założona przez Stefana i Andrzeja Rusinów. W 1590 r. wybudowano tu kościół, osiem lat później powstała parafia a w 1600 r. szkoła. W XVII w. Sterławki posiadały cztery karczmy i okazały dwór. W 1656 roku kościół i dwór spłonęły podczas najazdu tatarskiego. Świątynię odbudowano, lecz zawaliła się półtora wieku później. W poł. XIX w. rektorem szkoły w Sterławkach był znany działacz mazurski - Marcin Giersz. Nowy kościół powstał w 1832 r., istnieje do dziś i jest zabytkiem architektury. W 1868 r. miejscowość otrzymała połączenie kolejowe z Elkiem i Królewcem. Sterławki Wielkie, to największa wieś na terenie gminy. Znajduje się tu szkoła podstawowa, filia biblioteki, stacja benzynowa, sklepy, bar, Zajazd "Biały Młyn" i kwatery prywatne.

W okolicy, nad jez. Iławki - pole namiotowe. Niedaleko malownicze jezioro Dejguny. Stacja kolejowa (poł. z Elkiem, Olsztynem), przystanek PKS.

GRZYBOWO (zał. W1440r.) *Wieś nad jez. Dejguny. Atrakcyjna, zalesiona , cicha i spokojna okolica zachęca do wakacyjnego odpoczynku. W pobliżu na niewielkim wzniesieniu znakomity punkt widokowy. Nad jeziorem dobre miejsca do biwakowania oraz pole namiotowe "Lisi Ogon".*

JEZIORKO (zał. w 1552r.)*Wieś założono przy nieistniejącym już jeziorze Brzóska. W 1928 r. zniekształconą dotąd nazwę Jesziorken przemianowano na Preussenburg. Ok. 1 km. na wschód, znajduje się grodzisko - spory pagórek ze ściętym wierzchołkiem. Podczas prac archeologicznych znaleziono tu wiele eksponatów, pochodzących z różnych epok (gliniane naczynia, kamienne narzędzia, wyroby z brązu itp.). Na zachód od wsi znajduje się "Wieżowa Góra " - najwyższe wzniesienie w okolicy (188m.n.pm).*

KRONOWO (zał. w 1477)*Wieś nad jez. Dejguny. W 1847 r. komitet rodzicielski protestował tu przeciwko usunięciu języka polskiego, ze szkół. Na dachówce jednego z domów zachował się napis "BOZE OICZE BONDZ Z NAMI NIEDAY NAM ZAGINONC F.CIGAN 1862 CRONAU 15 TEN AUGUST". We wsi pensjonat, a w pobliżu zespół schronów z I wojny światowej, pole namiotowe i punkt widokowy nad jez. Dejguny. Wyjątkowo piękna i malownicza okolica.*

2. Inwentaryzacja zasobów.

Ludność

Wieś Sterławki Wielkie liczy 461, Kronowo 45, Grzybowo 23, Jeziorko 98 mieszkańców. Większość osób to pracownicy sektora państwowego i prywatnego, oraz rolnicy. Mieszkańcy, którzy nie znaleźli pracy w swojej miejscowości tj. w placówkach handlowych, gastronomii, Zajeździe „Biały Młyn”, leśnictwie, młynie, gospodarstwach rolnych do pracy dojeżdżają do pobliskich miast tj. Rynu, Giżycka, Kętrzyna itp.. Komunikację zapewnia PKP i PKS.

Ponieważ nie ma tu żadnego przemysłu, ani dużych zakładów pracy, stopa bezrobocia jest zbliżona do poziomu w Gminie i wynosi 29,7% / stan w marcu 2007/. Wszystkie wsie znajdują się w obszarze strukturalnego bezrobocia.

W Sterławkach Wielkich funkcjonuje Szkoła Podstawowa z klasami I-III i oddziałem przedszkolnym. Do szkoły uczęszczają dzieci z Jeziorka, Kronowa, Grzybowo i Sterławek Wielkich. Uczniowie kontynuują naukę w kl. IV-VI SP

i Gimnazjum znajdującym się w Rynie oddalonym o 9 km. Dzieci, zarówno do Szkoły Podstawowej w Sterławkach Wielkich jak i gimnazjum w Rynie, są dowożone autobusami szkolnymi. We wsi funkcjonuje filia biblioteki, znajduje się Remiza Strażacka i ma siedzibę Ochotnicza Straż Pożarna, w której działa 26 doświadczonych strażaków oraz 6 młodych strażaków .

W Sterławkach Wielkich działa zespół wokolno - instrumentalny „Sterławiacy”. Zespół uświetnia swoimi występami imprezy kulturalne zarówno w gminie jak i poza gminą.

W Szkole Podstawowej w Sterławkach Wielkich, odbywają się różne imprezy kulturalne, organizowane we współpracy z zespołem „Sterławiacy” gdzie mogą się spotkać zarówno rodzice uczniów jak i inni mieszkańcy okolicznych wsi.

Co roku Szkoła Podstawowa, Ochotnicza Straż Pożarna w Sterławkach Wielkich, przy współpracy z Ryńskim Centrum Kultury organizują festyn rodzinny.

Środowisko przyrodnicze

Miejsce to, to raj dla kajakarzy, żeglarzy, wędkarzy - wszystkich chcących zobaczyć piękno dziewiczej wciąż natury. Na terenie sołectw rozciąga się wielki las iglasto-liściasty. Trzeba mieć mapę lub dobrze się orientować w terenie, gdyż łatwo się tu zgubić. Nie jest trudno zobaczyć sarnę, jelenia, dziką i mniejszą leśną zwierzynę. Najłatwiej zaś można tu znaleźć wszelkie rodzaje grzybów.

Jeziro Dejguny o powierzchni 7,7 km² ma długość 6,5 km, maksymalną szerokość 2,4 km, średnią szerokość 1,2 km, maksymalną głębokość 45 m, przeciętną głębokość 12 m,. Na jeziorze znajduje się wyspa o powierzchni 3,8 [ha](#). Jezioro [sielawowe](#) według klasyfikacji rybackiej. W jeziorze występują wszystkie gatunki ryb występujące na [Mazurach](#). Lokalna nazwa jeziora - Jezioro Szkolne powstała z faktu, że jezioro to przeznaczone było na zajęcia praktyczne dla uczniów Szkoły Rybackiej w Giżycku. Na wschodnim brzegu jeziora położona jest miejscowość [Grzybowo](#), a dalej na północ miejscowość [Kronowo](#), w tym Lisi Ogon znajdujący się między Grzybowem, a Kronowem. U nasady Lisiego Ogona znajdują się bunkry z czasów [I wojny światowej](#). Jezioro [Iławki](#) położone jest w lasach między [Sterławkami](#), [Salpikiem](#) i [Martianami](#). Iławki mają powierzchnię 123,4 [ha](#) i maksymalną głębokość 6,5 m n.p Jezioro ma długość ok. 2,5 km, a największą szerokość ok. 1 km. Nad jeziorem znajduje się biwakowiska i plaże będące pod nadzorem nadleśnictwa w Giżycku .

Turystyka

Teren sołectw Sterławki Wielkie, Jeziorko i Grzybowo - Kronowo jak i cała Gmina Ryn mają rolniczo- turystyczny charakter, atrakcyjność związana jest przede wszystkim z walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi. Gminę otaczają jeziora, co stwarza możliwość żeglowania. Jest to bardzo dobre miejsce, gdzie można wypocząć, pospacerować po lasach, popływać. Są to wspaniałe miejsca dla osób, które lubią obcowanie z przyrodą.

Rolnictwo

Jest wiele gospodarstw rolnych. Rolnicy spełniają wymogi unijne. Rolnictwo się rozwija, gospodarze powiększają swój asortyment, kupują maszyny, dbają o wygląd i porządek w swoim gospodarstwie.

Elektroenergetyka

Gospodarstwa zostały w pełni zelektryfikowane. Dostęp do dostaw energii elektrycznej, na potrzeby indywidualnego gospodarstwa domowego tj. oświetlenie, zasilanie zmechanizowanego sprzętu gospodarstwa domowego i produkcji rolniczej, grzejniki, podgrzewanie wody użytkowej jest powszechny.

Ciepło

Mieszkańcy sami zapewniają sobie opał, wszyscy mają w swoich domach piece centralne, w których palą drewnem, węglem bądź gazem.

Telefonizacja

Większość gospodarstw posiada przyłącza telefoniczne stacjonarne. Obszar całej gminy objęty jest zasięgiem nowoczesnej telefonii komórkowej. Wsie są objęte zasięgiem internetowym różnych operatorów.

3. Identyfikacja zasobów oparta na ankiecie wśród wybranej części lokalnej społeczności - w formie odpowiedzi na pytania.

Jakie pełnią funkcje?

- *wypoczynkową*
- *turystyczną*
- *usługowo-handlową*
- *mieszkaniową i mieszkaniowo-rekreacyjną*
- *rolniczo-produkcyjną*

Kim są mieszkańcy wsi?

- *Starsi mieszkańcy to ludność napływowa oraz rdzenna ludność mazurska, ale także mieszkańcy sezonowi (letnicy).*

Co daje mieszkańcom utrzymanie?

- *rolnictwo*
- *rekreacja i agroturystyka*
- *usługi sprzętem rolniczym*
- *praca w sektorze publicznym i prywatnym*

W jaki sposób rozwiązywane są na wsiach problemy?

- *wspólnie z przedstawicielami gminy Ryn*
- *zebrania wiejski (Problemy wsi rozwiązywane są za pośrednictwem sołtysa po uprzedniej dyskusji na zebraniach wiejskich).*

Jaki jest stan otoczenia i środowiska?

- *środowisko nieskażone przemysłowo*
- *specyficzne położenie klimatyczne*
- *dużo lasów*

Jakie jest rolnictwo?

- *gospodarstwa o profilu hodowlanym*
- *gospodarstwa o profilu produkcji roślinnej - kukurydza, pszenica, żyto, owies, ziemniaki, rzepak oraz łąki i pastwiska*
- *gospodarstwa wielotowarowe*

Jakie są powiązania komunikacyjne?

- *komunikacja autobusowa*
- *komunikacja kolejowa*

Jakie są mieszkania i obejścia?

- *obejścia głównie murowane i ogrodzone*
- *zadbane otoczenie i schludne elewacje*
- *dużo nowo powstających domów;*

III. Analiza SWOT.

Silne strony ◆ <i>Korzystne położenie geograficzne i klimatyczne i dobry stan środowiska naturalnego</i>◆ <i>Atrakcyjna lokalizacja : blisko od miasta Giżycka ,Kętrzyna i Rynu – PKP i PKS</i>◆ <i>Zwarta zabudowa w każdej miejscowości,</i>◆ <i>Występowanie na terenie wsi urzędzeń telekomunikacyjnych,</i>◆ <i>Powstanie Stowarzyszenia STER działającego na rzecz rozwoju Sterławek Wielkich, Jeziorka, Kronowa i Grzybowa,</i>◆ <i>Dobry stan techniczny budynków,</i>◆ <i>Rezerwa terenów pod budownictwo mieszkaniowe i lotniskowe.</i>◆ <i>Mieszkańcy zaangażowani w rozwój swojej miejscowości , rozwiązywanie problemów społecznych oraz aktywność w organizacji imprez</i>◆ <i>Dobra współpraca z samorządem gminy.</i>◆ <i>Szkoła Podstawowa</i>◆ <i>Siedziba Ochotniczej Straży Pożarnej</i>◆ <i>Filia Gminnej Biblioteki Publicznej</i>◆ <i>Budynek z salą widowiskową</i>◆ <i>Zabytkowy Kościół</i>	Słabe strony ◆ <i>Zbyt mała oferta rozrywki i miejsc wypoczynku</i>◆ <i>Zły stan infrastruktury (drogi),</i>◆ <i>Brak sieci kanalizacyjnej</i>◆ <i>Brak zaplecza turystycznego (ścieżki, wiaty, place zabaw)</i>◆ <i>Wysokie bezrobocie,</i>◆ <i>Brak kanalizacji w budynku z salą widowiskową</i>◆ <i>Brak plaż wiejskich i swobodnego dostępu do jezior.</i>
Szanse • <i>Możliwość uzyskania środków finansowych z Unii Europejskiej.</i>• <i>Promocja wsi poprzez organizację imprez kulturalnych.</i>• <i>Wykorzystanie dobrego stanu środowiska naturalnego / liczne jeziora/ do rozwoju turystyki i agroturystyki.</i>• <i>Zagospodarowanie przestrzeni we wsi przyjaznych dla turystów.</i>• <i>Mobilność mieszkańców do zdobycia dodatkowych kwalifikacji, które mogą się przyczynić do rozwoju mikroprzedsiębiorstw.</i>• <i>Poprawa stanu nawierzchni dróg,</i>	Zagrożenia • <i>Wzrost przestępczości wśród młodzieży wskutek braku ośrodka rozwijającego zainteresowania typu Dom Kultury.</i>• <i>Trudności ekonomiczne większości rodzin.</i>• <i>Utrzymujące się bezrobocie.</i>• <i>Migracja ludzi młodych do miast.</i>• <i>Brak infrastruktury przyjaznej turystom, co utrudni wsi wyróżnienie się na tle innych miejscowości turystycznych na Warmii i Mazurach.</i>

- *Poszerzanie kultury we wsiach*
- *Integracja ludności poprzez organizację imprez kulturalnych*
- *Rozbudowa zaplecza turystycznego i sportowego*

IV. Wizja rozwoju – Cel nadrzędny

Celem nadrzędnym jest organizacja miejsc w których dzieci, młodzież i dorośli mogliby spędzać czas wolny, rozwijać swoje zainteresowania, uczyć się różnych form komunikacji i współpracy.

Promowanie sołectw poprzez organizowanie festynów, konkursów, wystaw, działań pobudzających mieszkańców do promocji lokalnych produktów, twórczości i tradycji ludowej, dziedzictwa kulturowego oraz innych inicjatyw pobudzających aktywność mieszkańców obszarów wiejskich.

Jaka ma być nasza wieś za kilka lat?

<i>Co ma ją wyróżniać?</i>	<i>Ładny i nowoczesny wygląd, estetyka, ekologia, możliwość zatrudnienia i czynnego odpoczynku, aktywni mieszkańcy;</i>
<i>Jakie ma pełnić funkcje?</i>	<i>Mieszkaniowe, agroturystyczne, rekreacyjno - sportowe, kulturalne, turystyczne;</i>
<i>Kim mają być mieszkańcy?</i>	<i>Wykształceni, aktywni, dbający o wieś, przedsiębiorczy, w pełni identyfikujący się ze wsią;</i>
<i>Co ma dać utrzymanie?</i>	<i>Praca w indywidualnych gospodarstwach rolnych, praca w rozwijających się w Sterławkach Wielkich i okolicy obiektach turystycznych, mikroprzedsiębiorstwa;</i>
<i>W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?</i>	<i>Aktywny udział w formalnych i nieformalnych grupach (organizacjach pozarządowych), solidarność;</i>
<i>W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?</i>	<i>Dyskusje, rozmowy, rozwiązywanie problemów na zebraniach wiejskich, współpraca z UMiG i z sąsiednimi wsiami;</i>
<i>Jak ma wyglądać nasza wieś?</i>	<i>Czysta, estetyczna, nowoczesna, przyjazna turystom;</i>
<i>Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?</i>	<i>Ludowe, sportowe, religijne;</i>

<i>Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?</i>	<i>Estetyczna, czyste, funkcjonalnie stanowiące jedną całość, zadbane;</i>
<i>Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?</i>	<i>Ekologiczny, atrakcyjny, naturalny;</i>
<i>Jakie ma być rolnictwo?</i>	<i>Dobrze rozwinięte, w pełni zmechanizowane; w części ekologiczne;</i>
<i>Jakie mają być powiązania komunikacyjne?</i>	<i>Wygodne, dostosowane do potrzeb mieszkańców i turystów;</i>
<i>Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?</i>	<i>Aktywny udział w życiu kulturalno - sportowym;</i>

V. Arkusz planowania długoterminowego

Mieszkańcy widzą rozwój wsi w perspektywie dwóch podstawowych kierunkach, które wyznaczają dwa priorytety:

- 1. Trwała poprawa jakości życia mieszkańców wsi***
- 2. Podniesienia poziomu atrakcyjności wsi na rynku usług turystycznych przez wykorzystanie i zachowanie walorów krajoznawczo-przyrodniczych wsi.***

Z priorytetów wynikają cele operacyjne, które wyznaczają konkretne zadania niezbędne do zrealizowania dla osiągnięcia sukcesu.

<i>PRIORYTET I: Trwała poprawa jakości życia mieszkańców wsi</i>	
<i>Cel operacyjny 1: Modernizacja i rozwój infrastruktury kulturalnej i infrastruktury rekreacyjno – sportowej w Sterławkach Wielkich</i>	
<i>Zadanie 1:</i>	<i>Budowa strefy rekreacyjno-sportowej – boiska i placu zabaw dla dzieci – I etap.</i>
<i>Zadanie 2:</i>	<i>Budowa strefy rekreacyjno-sportowej – boiska i placu zabaw dla dzieci – II etap.</i>
<i>Zadanie 3:</i>	<i>Wiejski Dom Kultury jako centrum kulturalne i edukacja wsi - wyposażenie Domu Kultury w niezbędny sprzęt</i>

<i>Cel operacyjny 2: Modernizacja i rozwój infrastruktury komunalnej</i>	
<i>Zadanie 1:</i>	<i>Modernizacja oświetlenia ulicznego - wymiana starych opraw oświetleniowych na energooszczędne we wszystkich wsiach</i>
<i>Zadanie 2:</i>	<i>Budowa i wymiana chodników</i>
<i>Zadanie 3:</i>	<i>Rozbudowa Remizy Strażackiej</i>
<i>Zadanie 4:</i>	<i>Budowa sieci wodno -kanalizacyjnej</i>
<i>Zadanie 5:</i>	<i>Szerokopasmowy DOSTĘP do Internetu</i>
<i>Zadanie 6:</i>	<i>Poprawa estetyki wsi – według indywidualnych możliwości właścicieli posesji.</i>
<i>PRIORYTET II: Rozwój turystyki</i>	
<i>Cel operacyjny 1: Wykorzystanie i ochrona korzystnych warunków naturalnych</i>	
<i>Zadanie 1:</i>	<i>Uporządkowanie brzegów jeziora z wydzielonym miejscem na plażę.</i>
<i>Zadanie 2:</i>	<i>Stworzenie miejsca rekreacji i wypoczynku – budowa pomostu.</i>
<i>Zadanie 3:</i>	<i>Oznaczenie i budowa tras rowerowych .</i>
<i>Cel operacyjny 2: Ochrona i popularyzacja lokalnej tradycji i historii</i>	
<i>Zadanie 1:</i>	<i>Uporządkowanie terenu wokół kościoła, wykonanie i montaż tablicy informacyjnej,</i>
<i>Zadanie 2.</i>	<i>Organizacja cyklicznych konkursów, spotkań, zabaw dla dzieci i młodzieży powiązanych z lokalną historią i tradycją.</i>
<i>Zadanie 3.</i>	<i>Organizowanie warsztatów z rękodzielnictwa</i>

VI. Zarządzanie.

Jednostką odpowiedzialną za realizację całego planu rozwoju miejscowości jest nieformalna Grupa Odnowy Wsi, w skład, której weszli członkowie Rad Sołeckich

z sołtysami na czele oraz członkowie Stowarzyszenia STER i radny Rady Miasta i Gminy Ryn.

VII. Zgodność Planu Rozwoju Miejscowości Sterławki Wielkie, Kronowo, Grzybowo, Jeziorko ze strategiami i planami rozwoju wyższego rzędu (gminna, wojewódzka i krajowa).

Zapisy zawarte w Planie Rozwoju Miejscowości w/w mają warunek zgodności z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju gminy, „Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ryn”. Cele i zadania określone w Planie Rozwoju Miejscowości są wewnętrznie zgodne a ich osiągnięcie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu. Niektóre z zapisanych celów i zadań mogą być realizowane przy wykorzystaniu wsparcia jednostek administracyjnych gminy i wyższego szczebla, te ostatnie bowiem posiadają w swoich dokumentach zapisy, których realizacja wywoła pozytywne efekty dla rozwoju w/w sołectw. Taki zapis Planu pozwolił na osiągnięcie integracji polityki kształtowania rozwoju gospodarczego na szczeblu, gminnym, powiatowym i wojewódzkim.